



Bihari Hírlap

Kéthetente megjelenő közéleti lap

A lap megtekinthető a város honlapján:
www.berettyoujfalu.hu

XIX. évfolyam 12. szám

2009. július 3.

bhirlap@freemail.hu

Múzeumok éjszakája a helytörténet és a retró jegyében

A városunkban működő Bihari Múzeum immár ötödik éve vesz részt a Múzeumok éjszakája elnevezésű országos rendezvénysorozatban. A naptári évben leghosszabb nappalt – és a Szent Iván napjához közel eső szombat éjszakát – eddig mindig különleges patinát és értékeket közvetítő programokkal töltötték meg a lelkes szervezők. A tetté váló „gondolatszor” általában mindig egy témához, egy adott korszakhoz kötve „tárgyasul” az örövendetesen mindig szép számmal megjelenő látogatók számára. Idén különösen nagy figyelmet kapott a rendezvény, hisz köztudott, hogy Berettyóújfalu 1979. január elsején vált közigazgatásilag (is) várossá. 30 év történelmi léptékkal mérve talán nem is olyan nagy idő, viszont aki igazi lokálpatriótaként tekint erre a három dekádra, annak biztos, hogy hordozott ez a néhány óra valami pluszt, érzelmileg megindító többlettartalmat.

Az eleven városi múlt került elérhető közelségbe azok számára, akik felszálltak az 1970-ben gyártott Ikarus 311-es buszra, és idegenvezetéssel tekintettek szét Berettyóújfaluban. Bizony meglepő volt sok olyan dolgot hallani középületeinkről, amik mellett nap mint nap elmegyünk, és a mindenkori jelen monotóniájától eltompulva nem gondoljuk végig, hogy bizony ezeknek a „tégglakupacoknak” is megvan a történelmük, a saját kis meséjük. A múzeum nagyteremben – az előző évekhez hasonlóan – ismét filmvetítésre került sor. Egy korabeli filmhíradót láthattunk „Berettyóújfalu város akar lenni” címmel, és egy színes összeállítást a várossá nyilvánítási ünnepségekről. Ezen a rendezvénysorozaton is itt volt velünk Szűcs Lajosné Erzsike néni, aki magánsajtó-archívumát – amely a településről összegyűjtött cikkeket tartalmaz – ezúttal 1979-nél tárta fel a nyilvánosság előtt. A látogatók közül – különösen, akik még meg sem születtek ekkor – ámulva nézték az időtől megsárgult tudósításokat, riportokat. Igen furcsa, de ez valahol még mindig ugyanaz a város, ahol ők is a világra jöttek, és ahol a mai napig is nevelkednek.

„Az éjszaka műtárgyaként” a múzeum folyosóján elhelyezett tárlóban látható volt a város kulcsa és a várossá nyilvánítás dokumentumai: a díszplakett, a zászló a város új címerével, az oklevél, amely kinyilvánította azt a ma is érvényes tény: Berettyóújfalu nagyközség immáron megkérdőjelezhetetlenül város!

Természetesen nem telhetett el az est az ország, sőt a világ 1979-

ben „megfogant” eseményire való tekintés nélkül. Sok minden más mellett ez az év a gyermekek nemzetközi éve volt, és ennek jegyében a gyerekkönyvtárban igazi „kölyökbolondító” kuckót rendeztek be a szervezők: a legkisebbeket diavetítés várta a 70-es évek diafilmjeiből, a nagyobbak pedig játszhattak a korabeli játékokkal, valamint felpozhathattak az 1979-es Hajdú-bihari Naplót, a Pajtást és a Nők Lapját. (Talán a mai kínálat színesebbnek tűnik gyermekeink számára ezen a téren, ám erősen kérdéses, hogy tartalmilag eléri-e az akkori szintet. Mégha figyelembe is vesszük a kor pártállami mivoltát, akkor is igen elgondolkodtató a dolog.)

Arra a kérdésre, hogy mit nézhettünk és hallgathattunk ezelőtt 30 évvel a televízióban, egy, az udvaron és a gyerekkönyvtárban elhelyezett játékos totó megfajlásával lehetett választ kapni. A helyes megfejtők között a „Bihari Múzeum” fantáziájára hallgató fagyaltkelyheket sorsoltak ki a múzeumi cukrászdában, a Lagúna cukrászda felajánlásával.

Mindeközben a nagyteremben tovább folytatódott a „rögtönzött médiaóra”. Először a városi helytörténeti vetélkedőn első helyezést elért József Attila Tagiskola diákjai kalauzolták egy kis „virtuális városi sétára” projektoros diavetítéssel az érdeklődőket, majd Sas István reklámfilmjei idézték meg a 70-es évek – ma már egyoldalúnak és sivárnak tűnő – fogyasztói társadalmát. Persze más világ volt még akkor, de 2009-ben talán jogosan mosolygunk az olyan korabeli „szállóigeken”, mint a „Csókolom, Ági van?” A múzeum udvarán felállított színpad is a 70-es évek világát idézte meg. Fél hat után „kinyílt a retrótárgyak börtöndje” Dalnoky Ferenc író és Váradi Ferenc újságíró segítségével. Élvezetes, humoros műsoruk nem egy mai „sztendapos” ifjú titán produkcióját utasították volna maguk mögé színvonalban. Persze ki nem nevet ma már egy olyan baklövésen, mint a korabeli „keleti blokk” szexuális felvilágosító „közfilmjén”, a Helgán. Fiatalok! Irány a Youtube, talán nektek is mosolyt csal az arcotokra a pír mellé ez a kis korabeli „szösszenet”, s ha ez mégsem elég, akkor keressétek a nagy öreg Gojko Mitic „bácsi” és az autós kártyát... Persze nem hiányozhattak az est „kínálatából” annak a magyar feltalálónak a nevéhez köthető játékok, amelyek azóta is hungarikumként tartanak számon széles e világban. Rubik Ernő találmányai megmenekülve az „enyészettől”, túlmutatnak a retró fogalmán, hiszen ma is sok



fiatal tekeri, csavarja, hajtogatja ezeket az „ördögös” szerkezeteiket. Ennek jegyében a színpadon is megmutatta magát a Magyar Rubik Kocka Rajongói Klub rekordereit. Pörgött a kéz, hajlott a csukló, és csak ámulhattunk, hogy az emberi elme milyen sebességre képes, ha ilyesfajta „talányokkal” szembesül.

Akik átélték az est során megidézett éveket, biztos nem feledik el ennek a kornak – a ma már talán kissé sutának és túl fegyelmezettnek tűnő – divatját. A Smink Show Team tagjai a hétköznapi viseletei mellett a korabeli rendőr és katonaruhák felvonultatásával nosztalgizáltak, és repítettek minket egyre messzebb a mából. A megidézett kor pedig megérintette az embe- reket, hiszen nem egy, elrévedező, méla tekintet lehetett „elcsípni” a színpad környékén. Az Igazgyöngy

Alapfokú Művészeti Iskola társastánc csoportjának produkciója, valamint Bene Kata és Turzó Boglárka énekszámai pedig tovább színesítették ezt a nagyszerű bemutatót. Este tíz után, aki még nem érezte magát fáradtnak – és dacolt a szokatlanul hideg idővel –, az a retródiskóban táncolhatott kedvére az 1974-től egészen 1979-ig kronologikusan „felvezetett” slágerekre.

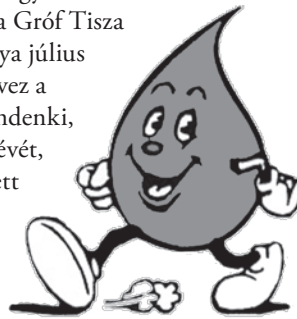
Tanulásként mit is lehetne írni a cikk végére? Tudom, közhely, de esetünkben mégis igaz, hogy egy nagyszerűen megszervezett és színvonalas estét élhettünk át június 20-án. A jelen emberének pedig marad egy szelíd figyelmeztetés: ha nem becsüljük, és nem ápoljuk a múltat, úgy nem lehet teljes az életünk. Hiszen ami már megtörtént, nem ócska, avított, hanem csak más. Más – de ezek is mi voltunk egykoron.

Kiss Tamás

Felhívás!

Tisztelt Lakosság!

Magyarországon évente 500000 egység vér szükséges a zavartalan betegellátás számára. Minden év nyári hónapjaiban országosan csökken a véradók száma, a gyógyításhoz szükséges vérigény viszont nem változik. A Magyar Vöröskereszt Berettyóújfalui Szervezete és a Gróf Tisza István Kórház Transzfúziós Osztálya július hónapban rendkívüli véradást szervez a lakosság számára. Véradó lehet mindenki, aki egészséges, betöltötte a 18. életévét, és még nincs 60 éves. Az öntől levett vérből 3 féle vérkészítményt állítanak elő, így egy egység vér 3 beteg életén segíthet. Innen származik a jól ismert szlogen:



„Adj vért, és ments meg három életet!”
Ha segíteni szeretne, kérjük, jelentkezzen Ön is véradásra!

A véradás helye:
Gróf Tisza István Kórház Transzfúziós Osztály
(Tel.: 54/507-582)
Ideje: 2009. július 6., 8⁰⁰–13⁰⁰
július 13., 8⁰⁰–13⁰⁰



Önzetlen segítségét előre is köszönjük!

A véradásra minden alkalommal feltétlenül hozza magával személyi igazolványát vagy útlevelét vagy jogosítványát és laccímkarttyáját, valamint TAJ-kártyáját.



Vállalkozók figyelmébe!

Városunk ismét meghívást kapott az olaszországi Pordenonéba a 2009. szeptember 5-13. között tartandó vásárban való részvételre.

Amennyiben vállalkozásának termékét vagy szolgáltatását (pl. szálláshely, stb.) szeretné Olaszország északi részén népszerűsíteni, várjuk jelentkezését 2009. július 10-ig.

Jelentkezés és bővebb tájékoztatás:

Nagyné Székely Katalin aljegyző, 30-326-0879, illetve Budai Lászlóné program-koordinátor 505-078.

Polgármesteri hivatal

Kiegészítés – helyreigazítás

Előző lapszámunkban a „Köntelességük embertársaik szolgálat, létbiztonságuk garantálása” című, a nemrégiben térségünkben szervezett átfogó rendőrségi akciót bemutató cikkünkhoz szándékosan egy fiatal lány fényképét használtuk illusztrációként, jóhiszeműen, mert azt gondoltuk, hogy senki nem feltételezi erről lányról, hogy napközben vagy nap-nap után alkoholos állapotban kerékpározik. Ezért nem tartottuk

fontosnak megjegyezni: TERMÉSZETESEN A SZONDA NEGATÍV VOLT! Tévedtünk (vannak rosszhiszeműek is). A lányt és a családját emiatt ért kellemetlenségek miatt mi elnézést kérünk, az őt vádlóknak, froclizóknak meg el kellene gondolkodniuk azon, hogy egy ilyen átfogó, rutinszerű ellenőrzésnek bármikor valahányan alanyaivá, netán „áldozataivá” is válhatnak.

(a szerk.)

Nehéz aratás elé nézünk idén

Aratunk. Aratunk? Alig kezdődött el az évnek ez a legszebb, legemberibb – a magyar ember a búzát életnek hívja – nyárra eső munkája, alig próbálták ki a kombájnosok, hogy helyén van-e minden csavar, ékszíj – hál istennek? – megesőzött az idő. Már vártuk az esőt. Ilyen sovány tavaszra nem sokan emlékeznek, hiszen két hónapra keresztül egyetlen szem

csapadék sem hullott. Májusban végig kánikula volt, folyamatosan forró szél fújt, így az őszi kalászosok nem bokrosodtak, a tavasziak kelése is nagyon egyenetlen. A várva várt eső május végére érkezett meg, de a kalászosok állapotán már nem sokat javított. Talán annyit, hogy a szemek nem szorulnak meg, jobban kitelnek, de kevesebb a hektáronkénti kalászszám, a ka-

lászok pedig rosszul termékenyültek. A mostani eső – június 25-én írom a cikket – az aratást biztosan késlelteti, hiszen az árpa betakarítása is 60-65 %-nál leállt. A búza aratását leghamarabb a Bihari Hírlap ezen számának megjelenése környékén kezdik el a gazdák. Figyelgetem a határt. Mióta megjött az eső – mintegy varázsütésre –, minden kiszáradt. A gyepek, a

lucernák, a napraforgók, a kukoricák, minden növény (a gyomok is) hatalmas gyorsasággal kezdtek el nőni. Szoktuk mondani: „hallani, ahogy nő a fű”, és most valóban megtörtént a csoda. Szemlélatomást megindult minden. Hogy őszre mi lesz, még nem tudjuk, de már nem olyan kilátástalan a helyzet, mint egy hónappal ezelőtt.

Folytatás a 2. oldalon





TÁJÉKOZTATÓ!

Tájékoztatjuk a város lakosságát, hogy az iskola-felújítások, valamint a strandfürdő fejlesztése során – kizárólag indokolt esetben – fák és cserjék kivágására kerül sor az érintett intézmények területén. Természetesen helyettük facsemetéket telepítünk a beruházások befejező szakaszaiban. Kérjük a Tisztelt Lakosság megértését!

Polgármesteri hivatal

Felhívás!



A Kisfaludy Társaság 1846-ban meghirdetett pályázata három történelmi személyt sorol fel követendő például a költői beszéd témájának: Toldi Miklóst, Mátyás királyt és Kádár vitézt. A néphagyományban napjainkig ismeretes. A történet hőse, Kádár István II. Rákóczi György szolgálatában állott, aki mint katona csapatának élén, az ellenséggel vívott egyik ütközetben 1658-ban elesett Berettyóújfalu határában. Kádár vitéz sírjának avatását országos figyelem övezte 80 esztendővel ezelőtt.

A 350 esztendeje elhunyt Kádár vitéz szobrának megalakításával a magyar történelem egyik hősi, önfelelő alakja támadhat fel a feledésből, és kerülhet a nemzeti köztudatba. Győrfi Lajos szobrászművész alkotása áttételesen magáról a honvédelemről szól. Példamutatón elkészített igényes terv, gondolatiságában, megformálásában is szép.

A projekt összköltsége 33 millió Ft, amelyből alapítványunk már 16 milliót kifizetett. Ennek köszönhetően – 2009. április 30-án – a Képző és Iparművészeti Lektorátus zsűrizte a vitéz 5/4-es anyagszobrát. Ahhoz, hogy alapítványunk elérhesse végső célját, további támogatásokra van szüksége. Kérem, járuljon hozzá a lovasszobor megvalósításához, vagy juttassa el ezt a felhívást művészpártoló magyar embereknek a határainkon innen és túl. Segítsen, hogy segíthessünk! Támogassa Kádár István lovasszobrának felállítását!

Berettyóújfalu Városért Közalapítvány
10200380-34113248-00000000
(Adószám: 18548169-1-09)

Címünk: 4100 Berettyóújfalu, Dózsa György utca 17–19.

Kocsis Csaba, kuratóriumi elnök
Berettyóújfalu Városért Közalapítvány

A Gróf Tisza István Kórház (Berettyóújfalu) felhívása

- a Kórházi Felügyelő Tanácsba történő delegálásra -

A Gróf Tisza István Kórház Berettyóújfalu – melynek ellátási kötelezettsége az Észak-alföldi Régió Berettyóújfalu és Püspökladány kistérségeire terjed ki – felhívást tesz közzé az ellátási területén tag-szervezettel rendelkező, egészségügy területén működő társadalmi szervezetek felé, hogy a kórházi felügyelő tanácsba tagjai köréből társadalmi küldötteket delegáljanak.

Kérjük az érintett társadalmi szervezeteket, hogy a kiválasztott, delegálni kívánt tag adatait, bírósági bejegyzésük másolatát, céljukat és létszámukat a Gróf Tisza István Kórházba dr. Buljovszky István főigazgató főorvos címére (4100 Berettyóújfalu, Orbán B. tér 1.) – a megjelentéstől számított – 30 napon belül megküldeni szíveskedjenek.



Rendkívüli ülés az önkormányzatnál

Soron kívül tartott június 24-én ülést Berettyóújfalu Város Képviselő-testülete. A tanácskozás sürgős összehívását elsősorban pályázati határidők indokolták. Ezért elsőként pályázat benyújtásáról döntöttek az Önkormányzati Minisztérium által kiírt európai uniós pályázati önrő támogatására. Az Önkormányzati Minisztérium egy ez évi rendelete ugyanis meghatározta az önkormányzatok és jogi személyiségű társulásaik európai uniós pályázatai saját forrása kiegészítésének 2009. évi támogatási rendjét. A rendelet konkrétan megjelöli, hogy mely elnyert uniós támogatás saját forrásának kiegészítéséhez lehet benyújtani ebben az évben az Európai Unió Önrő Alaphoz támogatási igényt. Berettyóújfalu Város Önkormányzata úgy döntött, hogy az úgynevezett „Belterületi gyűjtőutak felújítása a biztonságos közlekedés kialakítása érdekében Berettyóúfaluban” című elnyert pályázatához kívánja megigényelni a fenti támogatást. Az uniós pályázatnak a támogatási szerződés szerinti teljes összege közel 172 millió forint, melyből az uniós támogatás 155 millió, vagyis a teljes összeg 90 %-a. A saját forrás összege pedig 17,1 millió, azaz 10 %. A támogatási igény ebben az esetben a saját forrás 50 %-a, 8,5 millió forint. A képviselők támogatták, hogy benyújtsák a pályázatot az Önrő Alaphoz.

A következő napirendi pontban ugyancsak pályázat benyújtásáról döntöttek az önkormányzat 2009. évi helyi közforgalmú közlekedésének normatív állami támogatására. A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló törvény ugyanis lehetővé teszi, hogy a helyi közforgalmú közlekedést fenntartó települési önkormányzatok ebben az évben is igényelhessenek állami támogatást e tevékenységükhöz. A pályázat feltétele, hogy annyi támogatásra lehet csak pályázni, amennyi önrészt beépített az önkormányzat az éves költségvetésébe. Ez az összeg Berettyó-

újfaluban a tavalyi évhez hasonlóan idén is egymillió forint, így ugyanennyi támogatásra tudnak pályázatot beadni. A képviselők támogatták az előterjesztést.

Nem sikerült kiválasztaniuk a József Artilla Általános Iskola és tagintézménye épületeinek fejlesztése és tornaterem építése című projekt kivitelezőjét. Mint ismert, a város önkormányzata 2009. április 8-án nyílt közbeszer-



zési eljárásra tett közzé ajánlati felhívást, melyre négy ajánlattevő nyújtott be pályázatot. Az ajánlatok mindegyike azonban ez esetben is, mint a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolánál, meghaladta az önkormányzat rendelkezésére álló összeget. Ezért a közbeszerzésekről szóló törvény alapján az ajánlatkérő, a város önkormányzata az ajánlatok értékelését követően tárgyalást kezdeményezhet az ajánlattevőkkel. A tárgyalásra való felhívást írásban kell megküldenie mindegyiküknek, és az eljárás nyertese az az ajánlattevő lesz, aki a lefolytatott tárgyalások alapján a legkedvezőbb érvényes ajánlatot teszi. A közbeszerzési bíráló bizottság most is azt javasolta a testületnek, hatalmazzák fel Szeifert Ferenc polgármestert, hogy tárgyalásokat folytasson az érvényes ajánlatot adó ajánlattevőkkel. A képviselők támogatták a javaslatot.

Szükség van a hitelkeret emelésére

Hosszas vitát váltott ki az a

napirendi pont, melyben döntenie kellett a testületnek arról, hogy a város folyamatos működése érdekében a költségvetésben meghatározott 250 millió forintos éven belüli lejáratú likviditási folyószámla-hitelkeretüket 350 millióra emeljék. Ez azért vált szükségessé – mondta el az ülésen Szűcs László pénzügyi irodavezető –, mert a városban lefolytatott magyar állami

kincstári, valamint a számvevőszéki felülvizsgálatok a 2007. és 2008. évre vonatkozóan nagy összegű, mintegy 170 millió forint normatíva visszafizetési kötelezettséget állapítottak meg az intézményeknél, illetve a lejárt határidejű szállítói tartozások is jelentős, mintegy 140 millió forint mértékűek, és az iparüzési adóból befolyt időarányos teljesítések is elmaradtak a várttól.

Elsőként Kiss Béla képviselő szólt hozzá a felvetéshez. Kérte, készüljön részletes kimutatás arról, mi az oka az intézmények normatíva túligénylésének, hiszen az efféle visszafizetési kötelezettség már több éve terheli a város költségvetését, ami előbb-utóbb kezelhetetlenné válik. Jakab György képviselő is hasonlóan vélekedett. Javasolta a belső ellenőrzés hatékonyságának növelése érdekében, hogy költségvetési analitikussal folyamatosan ellenőriztessék az intézmények pénzfelhasználását. Kezdeményezte azt is, hogy a költségvetésüket jelentős

mértékben túllépő intézmények vezetőit vonják felelősségre. Szeifert Ferenc polgármester válaszában elmondta, jelenleg vizsgálják, hogy lehet-e ezen túllépéseknek fegyelmi eljárás a következménye, majd hozzátette, az önkormányzati hitel növekedése nem speciálisan berettyóújfalu sajátosság, az ország szinte valamennyi önkormányzata el van adósodva. Kettős a szorítás, részben a kormányzat egyre több olyan feladatot ró rájuk, amihez nem biztosít elegendő normatívát, ugyanakkor pedig ha az intézmények nem teljesítik a kiszabott feltételeket, megvonják a működési engedélyüket. Muraközi István alpolgármester kijelentette, úgy gondolja, sem a város vezetésének, sem a testületnek nincsen szegyenkeznivalója a hitelek növekedése miatt, mert számos olyan lépést megtettek az utóbbi időben a racionalizálás irányába, amelyek a költségvetés egyensúlyán segíthettek volna. Ugyanakkor az emberek, az itt lakók érdekében nem szűkíthették tovább a feladatok körét oly mértékben, ahogy a központi támogatások csökkentek, ezért kényszerülnek újabb hitelkeret-bővítésre. Az alpolgármester véleménye továbbá az, szándékosan akarja az önkormányzat el lehetetleníteni az önkormányzatokat, és az ellenőrző hatóságok, a vizsgálatok sem segíteni, inkább „lehúzni”, újabb elvonásokkal akarják terhelni a településeket, akárcsak a vállalkozókat. Papp János képviselő csatlakozva az alpolgármesterhez elmondta, ő is úgy érzi, hogy nincs szegyenkezni valójuk, hiszen a ciklus kezdetekor kb. 40 milliót spórolt meg a képviselő-testület önmagán azzal, hogy csökkentették az alpolgármesterek számát, a bizottságok számát, valamint a bizottsági tagok létszámát is. Szerinte nem mondhatják a városban, hogy nem magukon kezdték. A testület közel egy óras vita után 11 igen szavazattal egyhangúlag jóváhagyta a város hitelkeretének 100 millió forinttal való megemelését.

ELADÓ INGATLANOK					
	Helyrajzi szám	Ter. nagyság (m²)	Művelési ág	Induló eladási ár	Bánatpénz (Ft) (Bruttó)
Berettyóújfalu Város Polgármesteri Hivatala meghirdeti eladásra az alábbi ingatlanokat versenytárgyalás útján történő értékesítéssel:	5791/1(Belsőmajor utca)	577	beépítetlen terület	2.844.000 Ft	1.000.000 Ft
	7/2 (Péterszegi u.)	9446	beépítetlen terület	19.000.000 Ft	6.000.000 Ft
	3507/2/A/3 (Bessenyei ltp. 26. fsz. 3.)	48,4	lakás	6.000.000 Ft	2.000.000 Ft
	983/10/A/17 (József A. ltp. C/2. fsz.2.)	57,39	lakás	7.400.000 Ft	2.500.000 Ft
A versenytárgyalás időpontja: 2009. július 10., 10.00 óra.					
Helye: a polgármesteri hivatal kisterme.					
A versenytárgyaláson való részvétel feltétele a megjelölt bánatpénz átutalása 2009. július 9-én, 10 óráig a polgármesteri hivatal OTP Banknál vezetett 11738046-15372459 számú számlájára. A megjegyzés rovatba kérjük beírni a megvásárolni kívánt ingatlan hrsz-át.					
Az értékesítéssel és a versenytárgyalással kapcsolatban érdeklődni lehet az 54/505-437-es telefonon.					
Az induló eladási ár alatt az ingatlanok nem értékesíthetők.					

Nehéz aratás elé nézünk idén

Folytatás az 1. oldalról

Bár egyik-másik kukorica már „hányja” a virágát, pedig alig több, mint másfél méter. Sajnos a viharok is velejárói lettek ennek a szokatlan időjárásnak, a búzák, árpa, tritikálék megdőltek, a szél összekuszálta a táblákat, így biztosan nehéz lesz az aratás. A gyomosodás is megindult, nem lesz könnyű munkája sem a kombájnosoknak, sem a kombájnoknak. Az aratás mindig embert, gépet próbáló munka, most is az lesz. Hogy mennyit kell pontosan dolgozniuk ahhoz, hogy minden kalászost betakarítsanak? Berettyóújfalu hatá-

rában az alábbi növények várnak aratásra (lásd táblázatunkat).

A várható terméseredmények nagyon nagy szóródást mutatnak. Az eddig levágott árpákat 2,5 – 5,4 tonnás átlagterméssel takarították be, a felvásárlási árak pedig 25.0000 – 28.000 Ft/

tonna + ÁFA vagy kompenzációs felár között mozognak. A búza felvásárlási árakról pillanatnyilag még nincs semmi hírünk, de ahogy megindul az aratás, az árak is kiderülnek. A termésátlagokat a búzánál is még mindig sok minden befolyásolja, a szórás itt is

nagy lesz. Az már biztos, hogy rekordtermésre nem számíthatunk. Egy közepes termésnek mindenki örülne. Gondolatom szerint tárolási problémákkal nem kell küszködni, a felvásárlási kedv szabhat határt annak, hogy kinek adjuk el a gabonánkat. A mostani üzemanyag-árak mellett ugyanis nagy távolságra költséges a szállítás.

Ahhoz, hogy eredményes legyen az aratás, sok ember összehangolt munkájára van szükség, ehhez kívánok mindenkinek erőt, egészséget, kitartást és nem utolsósorban jó időt.

Ékes Irén, falugazdász

Növény megnevezése	Betakarításra váró terület ha
Őszi búza	1678
Őszi árpa	586
Tritikale	650
Repce	456
Tavaszi árpa	255
Zab	55
Magborsó	46

Pályázati felhívás!

Berettyóújfalu Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata, Berettyóújfalu Város Önkormányzata, a Pálfi István Régiófejlesztési Alapítvány, az ADITUS Zrt. és a Városvédő Egyesület közösen a helyi roma származású diákok részére tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet meg 2009/2010-es tanévre.

Pályázhatnak:

- általános iskola 1-4. osztályos diákok
- általános iskola 5-8. osztályos diákok
- gimnáziumi és érettségít adó szakközépiskolai tanulmányokat, nappali vagy esti tagozaton folytató diákok
- szakmunkásképző iskola, szakiskolai, illetve technikusképzésben nappali tagozaton tanulmányaikat folytató diákok
- főiskolán vagy egyetemen az első diploma megszerzéséért nappali vagy esti tagozaton folytatják tanulmányaikat, és a képzés végén főiskolai vagy egyetemi diplomát szereznek

• főiskolai vagy egyetemi előkészítő képzésben résztvevő diákok
Az általános iskolás alsó tagozatos diákok a pályázati adatlap benyújtását követően egy megadott időpontban és helyszínen tudásszint felmérő teszt kitöltésével szerezhetnek jogosultságot az ösztöndíj támogatás elnyerésére.

Egyéb, a felhívásban szereplő oktatási formában tanulmányaikat folytató diákok **minimum 3.0 tanulmányi átlagtól** szerezhetnek jogosultságot ösztöndíj támogatásra.

Az ösztöndíj támogatás összege:

- Tanulmányi átlagtól függően **5.000-10.000 Ft értékű tanszervásárlási utalvány**
 - Az általános iskolás alsó tagozatos diákok a tudásszint felmérő teszttel elért pontszám arányában **5.000-10.000 Ft értékű tanszervásárlási utalvány**
- A pályázat benyújtásához az adatlapok átvehetők K. K. Ö. irodában, a Kossuth u. 6 sz., ill. polgármesteri hivatal portáján vagy letölthetők a www.berettyoujfalu.hu honlapról.**

Beindult a roma rendőr program Biharban



A Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság debreceni, Kossuth utcai székházában írták alá azt a példaértékű megállapodást, amelynek értelmében a megyei és a Berettyóújfalu Rendőrkapitányság, a Berettyóújfalu Polgárőrség, a cigány kisebbségi önkormányzat, valamint a Bihar-Sárrét Roma Összefogás Egyesület támogatásával beindul a roma rendőr program Biharban.

Fekete Csaba megyei főkapitány szerint nem előzmények nélküli a mostani kezdeményezés, hiszen már a '90-es években meghirdette az ORFK ezt a programot. Az aktualitását pedig az adta, hogy egyes médiában megjelentek a cigányságot negatívan bemutató vélemények. – A roma kultúra pedig a magyar kultúra része, a cigányságnak viszont élnie kell azzal a felkínált lehetőséggel, amellyel a többségi társadalom megbecsült tagjaivá válhatnak – szögezte le a főkapitány. Ebben a törekvésben partner a települési önkormányzat, a rendőrség, a kisebbségi önkormányzat, valamint a polgárőrség – tette hozzá. A minőségi követelmény jogos elvárás az anyagi támogatás ellenében – utalt arra az ösztöndíjra, amit az első roma rendőr jelöltnek, a konyári Gyöngyösi Tamás Ferencnek nyújtanak szeptembertől.

Pap István, a Berettyóújfalu Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke elmondta: nemcsak beszélnek, hanem tesznek is a cigányság felemelkedéséért. Aggasztónak tartja a kisebbségi vezető, hogy kevés cigánnyal találkozunk a közigazgatás-

ban vagy a rendőrségen belül, s ezen változtatni kell. – Az nem tartható tovább, hogy csak közmunka végzése közben láthatnak cigányokat a roma gyerekek – hangsúlyozta Pap István. Hozzátette még, hogy a roma ösztöndíj kedvező fogadtatásra talált az újfalu kisebbség körében, amit a jövőben ki akarnak terjeszteni más, felsőfokú tanulmányokat folytató cigány fiatalokra is. Megtudtuk, hogy a havi tízezer forint felét a kisebbségi önkormányzat állja, másik felét pedig újfalu ügyvédek adják össze.

Dr. Lingvay Csaba, a berettyóújfalu kapitányság vezetője fontosnak tartja a cigány származású fiatalok rendőrré válásának elősegítését. Oktatóként és rendőrként az ő választása volt a derecskei rendvédelmi tagozaton végzett Gyöngyösi Tamás Ferenc támogatása, aki most fejezte be az első évfolyamot a miskolci rendőr szakközépiskolában. A kapitány szerint jelentős szerepe lesz az integrációban a polgárőrségnek is, hiszen a közös járőrözés során egyfajta motivációt is érezhetnek majd a cigány fiatalok a rendészeti pályára való jelentkezésre.

A fiatal rendőr-jelölt megilletődötten fejezte ki örömét az ösztöndíj kapcsán, egyúttal reményének adott hangot, miszerint igyekszik rászolgálni a bízalomra. A fiatalember nyári gyakorlatát is az újfalu kapitányságon tölti, a végzés után rendőrtisztí főiskolán szeretne továbbtanulni, s mindenképpen a pályán maradni.

Nyíró Gizella

Egy új oktatási módszer berettyóújfalui debütálásáról

Ez év március 24-én Berettyóújfaluban beindult egy internetes laparoszkópos távoktatás a kanadai Tornoto és Berettyóújfalu között. A távoktatás célja a laparoszkópos sebészeti technika (vágás, varrás, csomózás) megtanítása. Az gyakorló helyiségben, melyet a berettyóújfalui kórház biztosított, egy oktatóboks mellett két számítógép segítségével video-kommunikációs kapcsolatot hoztak létre a torontói Western Hospital és a berettyóújfalu Gróf Tisza István Kórház között. Az oktatáson a három hónap alatt tíz orvos vett részt: sebészek, nőgyógyászok, uroló-

gusok. A rendszeres napi gyakorlást követően minden hét pénteki napján a tanfolyam tagjai fölvevették a kapcsolatot az oktatóintézettel, és bemutatták az előírt gyakorlatokat. A tanfolyam befejeztével Kanadából érkezett az oktató sebész a vizsgáztatásra június 22-én, mely során gyakorlati és elméleti számonkérés történt. Az öt alaplépést kellett a vizsgán szintidőre teljesíteni, és volt egy írásbeli teszt is. A vizsgát követően visszavitték a vizsgaanyagot az Amerikai Egyesült Államokba, ahol értékelik, és ezt követően adják ki a diplomát. Ez a módszer, melyet a SAGES (Amerikai



Gasztroenterológiai és Endoszkópos Társaság) szabadalmaztatott, teljesen új, eddig csak Botswana, Columbiában, Peruban alkalmazták, és kb. 60-an sajátították így el a technikát. Tehát a berettyóújfalui nem csak

Magyarországon, de Európában is az első ilyen jellegű tanfolyam az FLS (Fundamental Laparoscopic Surgery) program keretében, melyet feltételezhetően továbbiak követnek majd.

Ny. E.

Nem „csak” térkép e táj

Értékes információkkal gazdagodhat az az olvasó, aki a Bihari tájházak és kiállítóhelyek I. című, igényes kivitelű és tartalmú műves kis kiadványt a kezébe veszi.



Nem először büszkélkedhet Berettyóújfalu helyben élő vagy dolgozó értelmiségiek által publikált kiadványokkal, könyvekkel.

Gondoljunk csak a Kocsis Csaba és Gombos Orsolya által szerkesztett, eddig 29 részt megélt Bihari füzetekre vagy a Szívós István publicisztikáit összefoglaló Levelek Biharból című kötetre, az ugyancsak Kocsis Csaba, valamint Balogh Gyula és Bíró Gyula novelláit tartalmazó már a negyedik november 7-én megjelent könyvecskére, a Bihari Múzeum évkönyveire, hogy csak néhányat említsünk a jó néhány közül. És annak bizonyítékául, hogy a folytonosság nem szakad meg, hogy: „Él Bihar! Élteri szent hite! Falvai várat emeltek: Nagy-Biharországunk szelleme öröklik itt!”, most újabb két, városunkban élő és munkálkodó értelmiségi fiatal, Sándor Mária muzeológus és Kolozsvári István néprajzos-muzeológus vállalkozott arra, hogy Biharország kincsei címmel egy kiadványsorozatot indítson útjára, melyben tematikusan sorra

veszik azokat a természeti és kulturális értékeket, amelyekre az egykori vármegye, Biharország falvainak és városainak lakói büszkéek lehetnek. Ennek a tervezett sorozatnak jelent most, 2009-ben a Múzeumi világnapra – a Bihari Múzeumok Baráti Körének első önálló kiadványaként – az első kötete Bihari tájházak és kiállítóhelyek címmel. A könyvecske betűrendes sorrendben 22 település 28 olyan kiállítóhelyének leírását tartalmazza színes képekkel, információk leírással, amelyek egykor Bihar vármegyéhez tartoztak, napjainkban Magyarországon találhatók és a nagyközönség által látogathatók. A kiállítóhelyek leírása minden esetben kiegészül a látogatási rendre vonatkozó információkkal, települési térképpel, melyeket Bogya Pál fotográfus (aki egyébként a kiadvány technikai szerkesztését és tervezését is végezte) által készített színes fotókkal szemléltetnek. Az ismertető szövegeket a szerkesztőkön kívül Lakner Lajos írta, és hozzájuk angol és román nyelvű összefoglalót is csatoltak. Már az első nézegetés alkalmával feltűnő a sokszínűség. Himnuszunk költője, Kölcsy Ferenc álmosdi, a testőr, a gondolkodó, a költő Bes-

senyei György bakonszegi és egyik legnagyobb költőnk, Arany János gesztí miliójébe éppúgy betekintést nyerhetünk, mint Bihar több évszázados paraszti kultúrájának hétköznapijaiba a munkaeszközök, a bútorkok vagy a legapróbb használati tárgyak által. Téréségünk iparoságát a biharnagybajomi eredeti berendezésű kovácsműhely és a Vizi vágóhíd Létavértesen reprezenálja. Mindemelllett a Szabó Pál Irodalmi Emlékház, települési helytörténeti és tájházak szerepelnek a palettán.

Az utolsó oldalakon, gyermekkorom színterénél, Zsákánál időztem természet szerűen hosszasan. A település legszebb építményét, a Rhédey-kastélyt mutatják be a szerzők, valamint a névadó tulajdonos Rhédey-családot. Egykori iskolámat, ahol jelenleg művelődési ház, közszégi könyvtár, konferenciaterem, egy állandóan látogatható Rhédey-Bethlen-Wesselényi elnevezésű emlékszoba és a szintén zsákai születésű Madarász Gyula festőművész állandó kiállítása látható. Érdeklődéssel bogarásztam az egyébként minden településhez mellékelt falutérképet, amiből látszik, hogy kissé megállt ott az idő. A főutca felét Felszabadulásnak, mint gyermekkoromban, a másikat Vöröshadseregnek hívják most is, és hát még létezik a Kun Béla utca is. Jól látható a kis térképen a település külterületén az úgynevezett Zsellérföld, ahol elődeim jó néhány holdnyi földje húzódtott,

L. M.

(Berettyóújfalu, 2009 Szerkesztette: Sándor Mária, Kolozsvári István. Az ismertető szövegeket írta Kolozsvári István, Lakner Lajos, Sándor Mária, fotó és tipográfia: Bogya Pál, kiadó a Bihari Múzeum Baráti Köre.)

Találkozásom egy orvossal

Az orvos szót gondolatban csupa nagybetűvel írom. Úgy vélem, hogy a tudással, szívvel-leléssel gyógyító, a mai magyar orvos-társadalom kiválóságai közé tartozó dr. Csókay András idegsebész főorvos urat megilleti ez a tisztelet. Aki tökéletes orvossá tudja kiképezni magát, közel jár ahhoz, hogy életében is tökéletes legyen – írta Német László. Csókay főorvos úr ezekben a válságos időkben is megjárta azt az észrevétlen szerepint, amely őt az erkölcs ormaira vitte.

Kivételes ember, ki nemcsak tudásával, de mély keresztény hitével, szeretetével is gyógyít. Nemcsak súlyos, idegsebészeti beavatkozást, olykor általa kidolgozott új műtéti technikát igénylő betegek áldott orvos. Mivel – ahogy maga is írja – magyarság a hivatása, ennél többre is vállalkozott: az aggasztóan beteg magyar társadalom bajaira is próbál gyógyírt keresni. És hirdeti az ígét – ahogy Pál apostol írja – alkalmas és alkalmatlan időkben és helyen. Egy kis falusi közösség kérésének eleget téve így találkozhattunk vele a Nagykeréki Bocskai várkastélyban. Felejtethetetlen órát töltöttünk együtt.

II. János Pál pápa szavait idézte, aki szerint a hit és a tudomány olyan

két szárny, amelyek harmonikus együttműködése segítheti lelki, szellemi magasságokba az embert. Az, hogy valaki kiváló orvos, ugyanakkor hívő keresztény is, nem kizárja, hanem feltételezi egymást. Beszélt arról, hogy a hit és a krisztusi szeretet hogyan segítette őt gyógyító és kutató munkájában. Beszélt az ima erejéről („ima a sebészetben”).

Meggyőző és mindenki számára érthető volt, ahogy országos bajaink, köztük a legsúlyosabbak: a mély lelki-erkölcsi válság ideglettani magyarázatát adta. Hivatkozott világ-hírű agykutatónk, Freund Tamás legújabb kutatási eredményeire. Agysejteink milliárdja az információk tömegét képesek befogadni. Azokat azonban alkotókészségünk, kreativitásunk csak akkor tudja hasznosítani, ha először agyunk kéreg alatti, ún. érzelmi régiói hitelesítik, „pecsétjükkel” látják el ezeket az információkat. Hogy ez eredményesen megtörténhessen, két alapfeltétel megléte szükséges: a valóság, a vallásos hit és a kultúra, mégpedig a genetikailag kódolt nemzeti kultúra.

A magyarságnak Istentől kapott ajándéka kreativitása. Ez az, ami ma „hiánycikk”. Jelenlegi válságos helyzetünkben pedig egyedül

kreativitásunk segítségével tudunk kilábalni. Melocco Miklós írja: egy nemzetet úgy lehet a legjobban leépíteni, ha az egészségét és a műveltségét elveszik tőle. Ez a gondolat átvissz egy másik témára, a magyar egészségügy katasztrofális helyzetére. Gondolataiból csak néhány foszlányt idézek, hiszen betegként, egészségügyi dolgozóként naponta elszenvedői vagyunk az indokolatlan elvonások, leépítések, létszámbeli következményeinek: a kiszolgáltatottságnak, a hajszoltságnak, az ellátás minőségi romlásának:

– A szolidaritás elvén működő egészségügy megszűnőben van, helyét egyre inkább a katasztrófa-orvoslás foglalja el.

– Az úgynevezett egészségügyi reform bevezetése óta százak haltak meg idő előtt, értelmetlenül és feleslegesen, elsősorban a szakszerű ápolás hiánya miatt.

– Ha nem lennék mélyen Krisztus-hívő, már rég otthagytam volna az orvosi hivatást.

Beszélt arról is, hogy Magyarországon, a magyar társadalom intenzív ellátást igénylő súlyos beteg, mert elvesztette Istennel való kapcsolatát. A lélekben súlyosan sérült magyarság két táborra szakadt. Köztük egy egyre szélesedő gyűlölet-fal húzódik.

A gyűlölet pedig csak gyűlöletet szül. Gandhit idézte: a szemet szemért elv alkalmazása azt eredményezi, hogy a végén mindenki vak lesz. A hiszékenyeket, a megtévesztetteket, a helyes útról letérítőket kell az igazság ösvényére visszavezetni. Ezért szükséges türelemmel és makacs kitartással naponta ezer, százezer „békészerző” beszélgetést folytatnunk – ahogy Teréz anya mondta: „emberrek az emberrel”. A szeretet, a hit, az ima erejével apró igazságtéglakból az igazság, a szeretet falát kell felépíteni a gyűlölet fala helyén.

Egy nagy tudású, hívő, küldetéses lelkületű orvossal találkozhattunk ezen a délutánon Nagykerekiben. Egyszerűségével, közvetlenségével, szelid szavaival, a belőle áradó mélységes hit és szeretet erejével felmelegítette a kastély évszázados falait és lelkeinket is. Egy olyan embert ismerhettünk meg Csókay főorvos úrral, akiről a költő, Berde Mária szavaival – méltán elmondható, hogy „gyűlöletellen szeret”. És szavai egybecsengtek a magyar történelem ezen megszentelt helyén a kastély négy évszázad előtti ura, Bocskai István fejedelem jelmondatával: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk!

Dr. Nagy Gábor



Június 13-án 205 nyolcadik osztályos ballagott el városunk általános iskoláiból, és egyúttal véget ért a nehéz, kihívásokkal teli, ám igen szép eredményeket, sikereket hozó 2008/2009-es tanév. Az iskolák következő lapszámunkban értékelik az évet, és részletesen beszámolnak olvasóinknak munkájukról, eredményeiről.

A második legjobbak az országban



A Magyar Vöröskereszt május 22. és május 24. között rendezte meg felmenő rendszerű éves versenyének országos döntőjét a zánkai Gyermek és Ifjúsági Centrumban. A versenyen 55 csapat közel háromszáz versenyzője adott számot a társadalmi elsősegélynyújtás terén szerzett ismereteiről. A megszerzett ismeretekről szakemberekből álló zsűri előtt kellett bizonyítaniuk, természetesen „élesben”.

A felnőtt kategóriában induló Berettyóújfalui Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság csapata kiválóan helytállt az embert próbáló húszállomásos körpályán, ahol a gyakorlati felkészültségen túl a Vöröskeresztről megszerzett ismeretekről is tanúságot kellett tenniük.

A csapat által elért 2. helyezés kiválóan tükrözi a csapatagok lelkesedését és szakmai felkészültségét.

A versenyre való felkészítést jómagam, az Országos Mentőszolgálat Berettyóújfalu Mentőállomás vezetőjeként koordináltam.

A felkészítés során nemcsak elméleti ismereteket, hanem a baleset-szimuláció módszertani eszközeit, imitátorok segítségét felhasználva magas szintű gyakorlati ismereteket (felnőtt, gyermek újraélesztés, félautomata defibrillátor használat) tanítottuk meg a csapat tagjainak, melyeket nemcsak a verseny során, hanem a munkájukban, illetve a mindennapi életben is bátran és szakszerűen tudnak hasznosítani.

A Berettyóújfalui Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság csapata: Rácz András, Nagy Levente, Patai Richárd, Ecsedi József, Haklik András, Veress József

Dr. Korcsmáros Ferenc mentőállomás-vezető

JAM-tréning az Arany János Gimnáziumban

Az Arany János Gimnázium több éve kapcsolatban áll a Junior Achievement Magyarország Oktatási, Vállalkozásszervezési Alapítvánnyal. Általuk több tanár pedagógiai és közgazdasági szakmódszertani képzés keretében megismerhette az alapítványban folyó gyakorlatorientált gazdasági ismereteket nyújtó tananyagokat. Egyetértünk programjuk céljával, hogy a diákok és tanáraik körében egyfajta üzleti – gondolkodásmódot teremtsen meg. Életkori sajátosságokat is követ, a középiskolásoknak ajánlott programjában a diákok összetett képet kapnak a gazdaság működéséről, az állam és a vállalatok felépítéséről, a bankrendszerekről, a vállalkozás lényegéről. Olyan kompetenciákat fejleszt, amelyek elősegítik a munkaerőpiacon és a hétköznapi életben való sikeres részvételt.

Sikeresen pályáztunk és lehetőséget kaptunk arra, hogy a 2008/2009. tanévtől egy projektben kapjunk részvételt. A projekt 3 féléves, 40 intézmény, közel 100 pedagógus és 3000 diák vett részt a lebonyolításában. Iskolánkból Vatai Judit és Papp Anita szervezte az alapítvány tréningjeit, amelyek a család, a háztartás, a munkavilág és a vállalkozások világa témaköréből kerültek kialakításra.

Az idei tanévben két csoport bevonására volt lehetőség. Az első félévben a 9.d, a második félévben pedig a 10.d, 10.e, a 11.d és a 11.e közgazdasági tagozaton tanuló osztályok diákjai közül voltak jelentkezők.

A család háztartás témában a fiatalok felfedezték az önmagunkba rejtőző szerepeket, ezeket felvállalva ismerték meg a család

funkcióját, valamint kitekintettek a vállalkozások világa felé, saját vállalkozói kompetenciák felmérésével.

A Munka világa címén a munkaerőpiacon alapfogalmakon túl többek között olyan szituációs feladatokat kaptak, melyeken keresztül álláskeresési módszerekkel, helyzetértékelési szempontokkal könnyítik meg jövőbeni elhelyezkedésüket egy-egy adott munkahelyen.

A Vállalkozások világa témában pedig a diákokat a vállalkozások irányába kalauzoltuk el, a vállalkozói ötlet életképességét boncolgatva, a vállalkozás alapításán keresztül, a pénzügyi menedzsment fontosságát, feladatait hangsúlyozva.

A következő tanévben lehetőségük lesz a projekt folytatására, elsősorban a közgazdasági tagozat tanulóinak bevonásával. Az iskola vezetése fontosnak tartja a gazdasági, pénzügyi ismeretek közvetítését, hiszen ma már hozzátartoznak az általános műveltséghez. A tananyag feldolgozását, elmélyítését pedig elősegítik az alternatív pedagógiai módszerek, játékok, tréningek. Napjainkban népszerű és kedvelt a tréning. Többek között segít az embereknek új készségeket adni, amelyek szükségesek, hogy megfeleljenek mind a formális mind az informális elvárásoknak.

Reméljük, hogy a programban kapott ismeretek megfelelő motivációt adtak diákjainknak, hogy a közgazdasági alapozó tantárgyakat szívesen tanulják, és érettségi után megfelelő szakmai tudással legyenek sikeres munkavállalók vagy önálló vállalkozók.

Kabainé Mile Ilona

NETreFEL – MINDENKINEK! INGYENES 20 ÓRÁS ALAPFOKÚ INTERNET OKTATÁS!

A kiscsoportos kurzusok ideje: 2009. július 6. – 2009. szeptember 30.

A képzés időtartama: 3 hét – 5 alkalom

- Világháló megismerése, böngészés
- Internetes vásárlás, e-ügyintézés, keresés stb.
- E-mail, postafiók létrehozása
- Internetes álláskeresés, önéletrajzok letöltése
- Egyéb kommunikációs lehetőségek
- Adatlapok, nyomtatványok letöltése

A tematika nem kötött, a résztvevők egyéni érdeklődési körét figyelembe véve alakítjuk.

Érdeklődés és jelentkezés:

A TELEHÁZban, Berettyóújfalu, Bajcsy-Zs. u. 27.

(művelődési központ)

A képzésen résztvevők 3 évig térítésmentesen használhatják a Teleház számítógépeit mind internetezés mind egyéb használat céljából.

Minden internet-használat iránt érdeklődőt várunk, korhatár nélkül.

Még egyszer a szavazás eredményéről

A Bihari Hírlap előző számának első oldalán közölt, a berettyóújfalui választási eredményeket bemutató táblázat adatai számos összefüggés és kiegészítés megfogalmazására adnak okot és módot.

Az elért eredmények alapvetően a várakozásoknak megfelelően alakultak, legfeljebb az egyes pártokra adott szavazatok többlete és az ennek nyomán kialakult arányok okozhattak némelyek számára meglepetést. Az országos adatok értékelése és elemzése három hét óta tart. Ezek ismertek. Tulajdonképpen az újfalui eredmények irányai és arányai egybeesnek a pártok országos pozícióival. A Bihari Hírlap említett táblázatából mégis mód van néhány helyi jelenségre ráirányítani a figyelmet:

– Kivétel nélkül mind a 17 szavazókörben elvitatlanul fölényrel a Fidesz-KDNP győzött. Az MSZP hat szavazókörben második volt, és 11 körben a harmadik helyen végzett, első nem tudott lenni sehol. Ezzel szemben a Jobbik a leadott szavazatok alapján 11 szavazókörben második volt. Ez elég váratlanul érte a város baloldali értékeit támogató társadalmát. Megállapíthatjuk, hogy ebben a pillanatban Berettyóújfalu második legnépszerűbb pártja a Jobbik. Mondhatnám: ez a gyurcsányi örökség. Az MDF a többi párt eredményeitől lemaradva, általában mindig a negyedik helyen végzett. Az SZDSZ öt szavazókörben utolsó (nyolcadik) volt, és három szavazókörben (!) egyáltalán nem kapott szavazatot. Ez meg a Gáborok hagyatéka (Kuncze, Fodor, Horn).

– Az érvényes szavazatok számához viszonyítva az alábbi szóródások alakultak ki:

– Városi szinten 32 % arányú volt a szavazási hajlandóság, ami az egyes szavazókörökben 20,3 % és 46 % között alakult. A legnagyobb

– Ahogy az országos adatok alapján is, Újfaluban is az SZDSZ tekinthető a legnagyobb vesztesnek. Itt még az országos 2 %-ot sem érték el. A párt március 9-e utáni hintapolitikája (kinn is vagyok, bent is vagyok) törvényszerűen ide vezetett.

– A Jobbik itteni – országos adatoknál is jobb eredménye elsősorban a koalíciós pártok politikájának a következménye. Vannak cáfolható, de zömében elfogadható feltételezések arra, hogy honnan származnak a Jobbik szavazatai. Egy biztos, a MIÉP 2002-ben 400 szavazatot sem kapott. A Jobbik most ennek a dupláját könyvelheti el. A kombinációk valós eredményre nem vezetnek. A változás irányait e nélkül is világosan lehet követni. A Fidesz – 2002-ben 68 %-os részvételt mellett az MDF-fel együtt – akkori szavazataihoz képest 275 támogatót veszített. Az MSZP 3 ezer szavazatvesztése katasztrofális! Ennek a veszteségnek egy részét vitte el a Jobbik, másik részét, teljes bizonyossággal állíthatjuk, Bokros Lajos hívására az MDF.

Az is bizonyos, hogy a Jobbik eredményét sokkal inkább a lista-vezető személyének (Morvai Krisztina), mintsem egyenruhás alakulatának köszönheti. Vona Gábor a következő választások előtt akár fel is oszthatná a Magyar Gárdát, mint annak idején Német Miklós a munkásőrséget. Egy ilyen döntés számottevő többletszavazatot eredményezhetne a Jobbik számára. Ebben egészen biztosak lehetünk.

Ez is csak fikció, de megkockázatom: az SZDSZ egykor volt 260 szavazatának nagy részét ugyancsak Bokros Lajos vitte át az MDF együtteséhez. Eredményük újra arra bizonyosság, hogy Dávid Ibolya mindig összeszedte magának annyi szavazatot, amennyi a túléléséhez elegendő. Eddig mindig volt tartaléksereg, mint most például a Hit Gyülekezete, ko-

Szűrés értékek (min.–max.)	Fidesz 48–69%	MSZP 6–24%	Jobbik 11–33%
Ezeket belüli	69% a 7. sz. körben	24% az 1. és a 2. sz. körben	33% a 16. sz. körben
	67% a 6. sz. körben	27 % a 11 sz. körben	
	64% a 17. sz. körben		
	61% a 12 sz. körben		
	60% a 10. sz. körben		

érdektelenség a Szabó Pál Kollégiumban szavazó polgárok részéről nyilvánult meg. Az ide sorolt utcák 666 szavazásra jogosult polgárát csak 135 fő képviselte az urnák előtt. Ezzel szemben a Titász Rt-nél szavazók példás kötelességtudatról tettek tanúságot június 7-én, mivel a 744 jogosultból 340 fő leadta a szavazatát az EP-választás napján.

– Voltak érdekes, magyarázatra váró jelenségek is. A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában 334 fő volt a szavazáson megjelentek száma. Ezzel szemben az urnában 336 szavazólap volt, amikor azt felbontották. Ebben a szavazókörben találták legnagyobb számban (19 db) az érvénytelen szavazólapokat is, a városban összesen 42 érvénytelen szavazat fele a Bessenyei-lakótelep terhére volt megállapítható. Ha nem is gyanús, mindenesetre elég érdekes.

rábban pedig a Tiszteletértársaság. Ám a tartalékok kimerülöben vannak. Az elnök asszony a túlélés lehetőségét most abban látja az offshore-sok, az adócsalók, a tolvaj privatizátorok törvény elé állítása helyett, ha szövetséget köt a Jobbik ellen a Fideszszel. Rossz opció. Nehéz úgy lesz. Előrehozott választás már nem lesz. Nem valószínű. A parlamentben a pártok nélküli frakciómaradványok, Gyurcsány bárkájának gályarabjai 2010-ig még megmarkolják az evezőket. Várjuk, készüljünk a 2010-es tavaszi országgyűlési képviselő-választásra.

Közben szavazott a Magyar Parlament is. Megválasztotta a köztársaság főbíróját. Egy héten belül szavazott egy személy ellen, majd mellette. Egy kis bohóckodás a nagy magyar politikai cirkusz porondján.

Szívós István

Közhasznúsági jelentés

A berettyóújfalui Berettyóparti Nyugdíjasok Egyesülete a 2008. évben munkáját közhasznú társadalmi szervezetként végezte. Költségvetési támogatásban nem részesült, felhasználás nemleges, vállalkozási tevékenységet nem folytatott. Vagyonekét csak pénzeszközzel rendelkezik. Összes bevétele: 714.458 Ft, amely

tagdíjból, tagok befizetéseiből, pályázati pénzből tevődik össze. Összes kiadás: 611.615 Ft, amelyet működési, bankköltség, kirándulás, kapcsolatépítés, kulturális és sportcélú kiadásokra fordított. Adományozásra nem került sor. Az egyesületnek munkaviszonyban álló és szerződéses alkalmazottja nincs, tisztségviselői mun-

kájukat díjazás nélkül végzik. Az egyesületnek köztartozása nincs. A részletes közhasznúsági jelentés megtekinthető bárki számára a Nadányi Zoltán Művelődési Központban, Berettyóújfalu, Bajcsy Zs. u. 27., klubnapokon (hétfő, 14-16 óra között).

*Pikó Gyuláné
egyesületi elnök*



**Hirdessen a
BIHARI
HÍRLAPBAN!**

BÁSTYA VAS-MŰSZAKI ÜZLET! Berettyóújfaluban a piactól, a szolárium helyén!

(A strand bejárata mellett)

Kínálatunk:

kézi szerszámok, szerszámnyelvek, elektromos kisgépek - zárok, lakatok, vasalások csavarárúk, szegek, elektródák - tüzeléstechnikai cikkek (tűzrostélyok, kályhacsövek) mezőgazdasági szerelvények, huzalok - láncok - vízszerezvények, idomok, csatlételek, forgácsoló szerszámok, fa-, fém-, kőzetfúrók

**Tisztelettel várok
minden kedves vásárlót!**

Nyitva tartás: H.–P.: 7:30-16 óra, Sz.: 7:30-12 óra

Áraink a földön járnak!

Tisztelettel: Nagy Sándor (üzletvezető)
30-653-0348

VILAMOSSÁGI KERESKEDŐHÁZ
Bosch, Kontavill, Uri lámpa, Massiva, Klöckner Müller, Eglo, Reflekt, Tracon Elektrik, Ganz, vezetékek, kábelek ipari kapcsolók, csillárok.
4100 Berettyóújfalu, Puskin u. 12. Tel./fax: 54/405-009
Nyitva tartás: hétfő-péntek 7-től 16.30, szombat 7-től 12 óráig
Mezei Vill Villamosipari és Kereskedelmi Kft.
Mezei József ügyvezető. Mobil: 06-30-9587-416. Fax: 06-54-405-009
Érintésvédelmi mérések, villanytervezés, villámvédelem, tervezés kivitelezés, energiagazdálkodás, szellőztéstechnika.

DUGULÁSELHÁRÍTÁS
DUGULÁSELHÁRÍTÁS BONTÁS NÉLKÜL
Szennyvízcsatorna rendszer külső-belső tisztítása
Szennyvízrendszer-kiépítés, bekötés
Telefonszám:
(54) 402-725, 30-264-3424
Vincze István
Berettyóújfalu, Egressy B. u. 24.

Tanmese mai magyar felnőtteknek

- Orwell után szabadon: Állatfarm 2. -

Középföld szívében, ott, ahol a Nap – nap mint nap – felkel, majd alábukik, és ahol kék az ég, és zöld a fű, élt egy gazda a feleségével, meszsze földön híres, gyönyörű birtokán. Megvolt mindene; tekintélyes vagyona, jószágok hada, „legelőin fű kövér”, egyszóval „futott a szekér”, és a környékbeli birtokosok igencsak irigykedtek, s hiába keresték a titkot, nem találták. Sóvár tekintetük néha pedig könnybe is lábadt, felismer-vén, hogy a „bölcsek köve” bizony továbbra is talány számukra.

A kúrián, ahol a gazda és a felesége berendezte – öregségükre is gondolván – a mindennapi kényelmüket, élt a ház melletti istállóban három ló. Tálto volt a gazda büszkesége, a városi üetők ünnepeit bajnoka, megannyi verseny győztese, Középföld szemefénye. Tálto mellett Almásderes, a gazdasszony kegyeltje volt második a rangsorban, aki oly sokszor szolgálta úrnője kényelmét, ha annak kedve szottyant a birtok körül egy kis üditő kirándulásra. S az istálló egyik sötét sarkában, megalázó körülmények között, mint egy megtört kacat, a fáradtságtól alétlan hevert Igavonó, kinek kora hajnaltól sötétedésig a földeken volt a helye, mert valakinek ugyebár dolgoznia is kellett, hiszen, mint tudjuk, a zab és a búza bizony nem szökken szárba magától, s a sok termés pénz, a pénz pedig a jólét forrása a családnak.

Tálto és Almásderes gúnyos és pökbendi kivagyiságának állandó célpontja Igavonó volt. Nem telt el nap, amikor a két ló nem vágta volna oda gúnyos nyihogások közepette, hogy ok bizony már azt is szégyellik, hogy egy fedél alatt kell élniük egy ilyen buta robotolóval, és hogy lám ok kényelmes csillogásuk közepette is kiérdemlik a legfinomabb zabot és a legselymesebb szalmát. A megszegyenített harmadik pedig sose szólt semmit, csak fáradtan sóhajtott, könnyeivel küszködve elfogyasztotta kevéske, szegényes vacsoráját, majd álomba zuhant az egész napos munka után.

Am mint tudjuk, a fák nem nőnek az égig. Egyik napon a gazda iszonyatosan összeveszett a feleségével, és inntől kezdődött a bajok sorjázása. A házastársak bizony egy életre megutálták egymást, mindennaposak voltak a viták és a veszekedések, a birtok ügyei pedig mindeközben egyre inkább a háttérbe szorultak, s úgy tűnt, hogy nincs a lejtőn több megállás. A torzszalkodás közepette

nem volt már idő a földeket felszántani és a jószágokat gondozni, majd a természet is mintha megorrolt volna Középföld ragyogó ékkövére. Nem esett többé az eső, kifagyott a búza és a zab, éretlenül lepotyogott a beteg fákról a gyümölcs, a tyúkokat pedig rejtélyes kör pusztította. A gazda és a felesége mindeközben mit sem törődött a fenyegető katasztrófa rémképével. Továbbra is egymáson köszörülték a nyelvüket, teljesen belefeledkedtek lassan az örületbe hajló viszályukba.

A két kedvenc sorsa is egyre mostohábbra fordult. Eltűnőben volt a jólét és a pompa, a finom zab elfogyott, a selymes szalma megrohadt, a gazda mérgeben hanyagolta az üetőt, a gazdasszony pedig a naplementéig tartó, szilaj vágátakat. Tálto és Almásderes egykor büszkén lobogó sörénye mocskos csomókban lógott, lefogytak és búskomorra váltak. Értetetlenül álldögáltak, és csak rémülten bámultak egymásra, nem értvén, hogy mi zajlik körülöttük. Ekkor Igavonó megszólította őket: – Figyeljetek rám jól! Habár ami-óta csak az eszemet tudom, mindig bántottatok, most mégis megbocsátok, és szövetséget kínálok nektek! Szólítsuk meg együtt a gazdát és a feleségét! Győzzük meg őket arról, hogy amit tesznek, az nagyon rossz. Ha összefogunk, talán még minden jóra fordulhat. Csak együtt kell cselekednünk. Nincs más esély!

A két kevély ló döbbenten nézett Igavonóra. Egy pillanatig csak némán meredtek maguk elé nem értvén, mit akar ez a számukra alantas lény zavaros mondandójával. Majd hirtelen harag öntötte el a romlott lelküket, és dühödten tovaszánguldtak. Tébolyult nyertésük még sokáig visszhangzott a kietlen pusztában. Igavonó pedig hamarosan keserű könnyeket potyogtatva, fáradtan rogyott a földre, és tengernyi bánatban és szenvedésben meggyötört szíve keserű nyilalások közepette örökre megszűnt dobogni.

Az egykor oly virágzó birtokot pedig lassan az enyészet kerítette hatalmába. Nem volt már, aki gondozza és ápolja, s a régen oly irigy szomszédok – felismerve, hogy csak az összefogás és a szorgos munka mentheti meg őket a hasonló katasztrófától – gúnyosan dörzsölgeték tenyerüket. Hisz rájöttek, hogy kincsre leltek. Az egykor oly annyira távolinak tűnő „bölcsek kövére”.

Kiss Tamás

EGÉSZSÉG

– ÉLETVITEL TANÁCSOK

Stressz-csökkentés, félelmek oldása, súlycsökkentés, önbizalom-növelés, párkapcsolati gondok megoldása, szorongás, alvászavar, testi, lelki fájdalmak enyhítése.

Telefonos bejelentkezés:

70/318-3503

ÉRETTSÉGIZETT FIATALOK FIGYELEM!

A Bessenyei György Szakközépiskola és Arany János Kollégium (4100 Berettyóújfalú, Honvód u. 9–11., tel: 54 402-094) a 2009/2010-es tanévre várja az érettségizett fiatalok jelentkezését az alábbi szakmai képzésekre:
Gyermekgondozó-nevelő 2 év
Vendéglős 2 év
Informatikai rendszergazda (webmester) 2 év.
Jelentkezni lehet az érettségi bizonyítvány másolat benyújtásával július 31-éig az iskolában.

„Fényünnepe”

- Kozmáné Bódi Ildikó iparművész kiállítása -

Három nappal az esztendő legfényesebb napja és legrövidebb éjszakája előtt nyílt meg a Bihar Vármegye Képgalériában Kozmáné Bódi Ildikó hosszúpályi képző- és iparművész tárlata. Ahogyan azt Lovas Kiss Antal etnográfus, egyetemi adjunktus is kiemelte, egy sokoldalú ember arcai mutatkoznak meg általa a bihari közönség előtt.

Kozmáné Bódi Ildikó intenzív egyéniség, aki a mindennapok apró részleteit kiválóan ismeri. Pedagógus, közművelődési szakember, aki dolgozott rajztanárként, a helyi Bem József Művelődési Ház, Községi Könyvtár és Tájház intézményvezetőjeként, létrehozta és tíz éven keresztül vezette Hosszúpályiban a Csontváry nemzetközi művészeti alkotótáborot. Két kulturális civil szervezetet is irányít, és emellett az egész település sorsával törődő önkormányzati képviselő hosszú évek óta. Mindezek mellett pedig igazi önálló alkotó, aki elcsendesedve, ecsetei, vásznai, textiltjei közé visszahúzódva képes a mindenséget megformázni. Legyen az kép, egy viselhető ruhadarab vagy éppen egy drapéria, alkotói tevékenységében a minket körülvevő világot működtető elemek mindegyike szerepet kap. Az 1993 óta kiállító művész 1996-

ban már nívódíjat kapott, 1998-ban pedig elvégezte az Iparművészeti Egyetem rajz-környezetkultúra szakát textil szakirányon.

Jó tanítvány és jó tanár. A Debreceni Tanítóképző Főiskolán Makoldi Sándor tanítványa volt, és mindazt, amit technikában és műveltségben elsajátított, rajztanárként kiválóan, és ami a legfontosabb, hitelesen adta tovább. Hitelesen és „személyesen”. Nem szolgai módon leképezve, mint ahogyan az általában történik, hanem saját lelkületét beleadva, ugyanakkor a gyermeki önállóságot, „szabad szívet és szabad kezét” meghagyva. Ahogyan azt kellene. Ugyancsak Lovas Kiss Antal idézem azzal a kérdéssel, amivel sokszor találkozzunk. Meddig tud rajzolni egy gyermek? És erre a válasz: hatéves koráig, amíg iskolába nem kerül. Addig ha kell, s főleg ha nem „kell”, a világot lerajzolja. Aztán apránként elfelejtetik vele, és irányított mozdulatokkal komponál. Előbb-utóbb sablonossá válik, kötelező témákon kell dolgoznia, és olyan szélsőséges eset is előfordulhat, hogy a tanár köszön vissza minden nebuló rajzlapjáról. Bódi Ildikó valamennyi tevékenysége egyben közösségépítés is. Ahogy az alkotótábor nemzetközivé és rendszeressé vált, ahogy a hosszúpályi tájházból falumúzeum



kerekedett, és ahogy néhány textilben megmutatja a világmindenséget, mind-mind a szerves műveltség megélésének jeles példája.

Mutatja ezt maga az alkalom is, amivel bevilágította a berettyóújfalui galériát. Közel a nyár delelőjéhez, június 21-éhez, ami a nyári napforduló, e falak közé is beköltözött a Nap. Bár azt hisszük, hogy munkálnak nála nagyobb erők a világegyetemen, mi akkor is „a Nap aranyalmájához képest mákszemen élő parányok neki köszönhetjük az életünket.” A Naprendszerben létezőnk, annak fénye és melege tart életben, és segít gyarapodáshoz, és a Nap veszi vissza világunkat, évmilliók múlva – ha ugyan nem gyorsítjuk meg ezt mi a magunk kapzsi, harácsoló ostobaságunkkal fenntartott füstökádó erőművekkel, gyárakkal és járműtengerünkkel. Ez a nap az antik kultúrában, a magyar

néphagyományban vagy éppen a keleti civilizációkban is az esztendő legfontosabb napja. A sötétség átadja magát a világosságnak, a jó legyűri a gonoszt. Ebből táplálkoznak Szent Iván-napi hagyományaink, ahol a tűz tisztít, éltet és gyarapodásra serkent, vagy éppen ennek jegyében válhatott Héraklész a legnagyobb mitológiai hőssé, aki legnagyobb naphéroszként felküzdötte magát az istenek sorába.

Kozmáné Bódi Ildikó mindezekből merít, és ami még fontosabb, merítés után áraszt. Arra sarkall, hogy álljunk ki a fényre, és kezdjünk el mi is egy új időszámítást. Tartsunk egy ünnepnapot, ahol töltekezhetünk, erőt meríthetünk, és legyünk minél többen, akik saját sötétségünket legyőzve egyszerre lehetünk világító és világosító lámpások.

Kolozsvári István

Emlékezés Radnóti Miklósról III.

- Ballada egy magyar költőről -

„E ritkán szálló szó, e rémület, ez volna hát a termő férfikor? E korban élek, árny az árnyban; kiáltotta? Már nem tudom mikor.”

3. Származása, fiatalsága és házassága

Az idő, a nagy Eligazító – mint ígérte is – visszahoz bennünket a kezdetekhez.

Radnóti Miklós eredeti családnéve Glatter volt, amit doktori címének megszerzése idején magyarosított. A dédapját Glatter Jakabnak hívták. Az anyakönyvi okmányok a szülők lakhelyének a Kisküküllő vármegyei Radnót helységét jelölik. Az apa, Glatter Jónás, ott volt kocsmáros. Anyai és apai ágon Gallicsiából származó askenázi zsidók voltak. Radnótit életében mindig foglalkoztatta az a szomorú eset, hogy születésekor édesanyja és ikertestvére meghalt. Ez a körülmény naplójában és publikált írásaiban is rendre felmerül. Lelkiismeretének keserű és fájó, állandó napirendje: miért? Amikor 12 éves lett, meghalt édesapja is. Emiatti vívódására és szorongására utal És kegyetlen című versének kezdősora is: „Az anyám meghalt, az apám és ikertestvérem is.”

Az apa halála után az Árvaszék Radnóti Miklós gyámjával anyai nagybátyját nevezte meg. Grósz Dezső vagyonos zsidó ember volt. Kereskedő, aki kezdetben szolidabb, később bőségesebb összegekkel segítette az állástalan középiskolai tanárt, a fiatal költőt.

Radnóti sorsát, karrierjét illetően a gyám, Grósz Dezső terveket szőtt. Egyik textilüzemének vezetését akarta rábízni. Ezért Radnóti a Markó utcai Főreál Gimnázium negyedik osztályának elvégzése után a VI. kerületi Izabella utcai Fiú Felsőkereskedelmi Iskolában folytatta tanulmányait a gyám akaratára szerint. Radnóti itt nem volt jó tanuló. Legtöbb érdemjegye hármas, amikor a legjobb az egyes, legrosszabb osztályzat pedig a négyes

volt. A szakismereti tárgyak nem érdekelték. Mivel matematikából nehézségei voltak, a gyám külön tanárt fogadott mellé Hilbert Károly személyében, aki nem csak matematikából segítette, de egész életre szóló hatással volt rá. A személyiségére és a költészetére is. Hilbert olvasmányokat ajánlott, és ezekről rendszeresen beszélgettek. Ezek a beszélgetések nagymértékben elősegítették Radnóti intellektuális fejlődését. Ezekben a hónapokban és tulajdonképpen ennek a kapcsolatnak a hatására kezdett Radnóti verseket írni.

Irodalomtörténészek szerint Hilbert tanár úrnak Radnóti matematikai problémáinak pallérozása mellett sikerült felkeltenie irodalmi érdeklődését is, olyannyira, hogy mindketten felismerték Radnóti versírás iránti kétségtelen tehetségét. Grósz Dezső tehát a legserencsésebb időpontban döntött a matematikai korrepetálás szükségessége mellett, hiszen Hilbert tanár úr mindenekelőtt és mindenek fölött Radnóti Miklós mentora lett.

Ennek a kapcsolatnak volt még egy igen jelentős „eredménye”. Radnóti ott, a Hilbert Károly otthonában ismerkedett meg majdani feleségével, Gyarmati Fannival, aki szintén a matematika miatt járt oda, őt viszont Hilbertné Schwartz Ilona tanította az egyenletek, a kombinációk és permutációk unalmas titkáinak megismerésére.

Óráik gyakran követték egymást a tanár házaspár Hernád utcai lakásában. Megismerkedtek.

Gyarmati Fanni, akit baráti körben Fífinek becéztek, akkor 14 éves volt, Radnóti 17, s mert a lánynak mindenképpen imponálni akart, 18 évesnek mondta magát. Radnóti megtalálta kamaszos és romantikus módját annak, hogy vonzalmának jelét adja. A kapcsolat kialakult.

Hamarosan együtt jártak az újlipótvárosi zsidó társaságokba és a diáktársaságok önképző köri és egyéb alkalmaira is.

Milyen volt ez a lipótvárosi zsidó polgárlány? Radnóti későbbi igen jó barátja, Vas István írja: „karcsú, kék szemű, lilás rózsaszín pulóverében tündéri Gyarmati Fanni a városligeti műjépgályán elegánsan siklik kocsolyáján.” Vas István jellemzése későbbből: „Okos lány volt, őszintén érdekelte nem csak az irodalom, de minden műveltséganyag, s közben elegáns, sőt tündökletes szép lány is volt.” Fanni ekkor a Mária Terézia Gimnázium tanulója volt az Arndárrsy út 65. szám alatt. Később a Damjanich utcai Tanítóképző Főiskolába járt. Apja, Gyarmati Dezső, a Parlament gyorsíró irodájának volt a vezetője, mint ilyen: értelmiségi köztisztviselő. Emellett volt magánvállalkozása is, ahol az újkori rendszer szerint tanították a gyorsírást. Az iskola abban az épületben volt, ahol a lakásuk, a mai Szófia utca 7. szám alatt.

Gyarmati Dezső ősei is 1867 után bevándorolt szintén askenázi zsidók voltak. (Ha a jelenlegi holocaust-láz csendesedik, beszélünk majd az askenázi és a szefád zsidók történetéről.) Eredeti vezetékneve: Guttmann, amit még az 1890-es években magyarosított. A család életkörülményeit és szellemiségét is a magyar polgári életviszonyoknak megfelelően igyekezett alakítani.

Hazafias szándékának jellemzésére egyetlen példa: az első világháború idején eladta a házát, és az árát hadikölcsönbe fektette. A vagyon elúszott Isonzón, a gyorsíró iskola helyiségeiért is bérletet fizetett a továbbiakban. A Kolozsváron 1872-ben alapított Ferenc József Tudományegyetemet Trianon után Szegekre menekítették. Az egyetemnek a '30-as években 1600 hallgatója volt, a fele vidéki, egynegyede pesti és egynegyede szegedi volt. Radnóti 1930-ban lett az egyetem hallgatója, az első félévben 19 tárgyat hallgatott, heti 44 órában. Klebersberg Kuno miniszter 1929-ben Sík Sándor piarista szerzetest, költőt és irodalomtörténészt nevezte ki az



irodalomtörténeti tanszék élére, aki egyben francia nyelvtörténetet is adott elő. Sík Sándor egyetemi tanár testvéröccse, dr. Sík Endre később, 1958-61 között Kádár János külügyminiszter volt. Horger Antal a nyelvtörténet, Mészöly Gedeon pedig a finnugorisztika professzora volt. Radnóti 1934/35-ben sorra letette a tanári képesítéshez szükséges vizsgákat. Nyelvészetből Horger Antalnál, francia nyelvészetből Zolnai Béla professzor előtt adott számot felkészültségéről. Jelentős évek voltak ezek a költő életében. A francia-magyar szakos tanári oklevél megszerzése mellett megvédte a Kafka Margit művészi fejlődéséről írott disszertációját is, tehát magyar irodalomból doktorátust szerzett. Ennek ellenére állást nem kapott. A házasság reális közelségbe került, mivel Fanni szülei csak abban az esetben tartották lehetségesnek a házasságot, ha Radnóti előbb elvégzi az egyetemet.

Budapest 1935. augusztus 11-én Gyarmati Fanni és Radnóti Miklós házasságot kötött. Az aradi utcai anyakönyvi hivatalból moziba mentek. Nászútra Réfvülöpre utaztak, egy parasztházban béreltek szobát, s mert az idő elromlott, visszautaztak Budapestre. Megérkezésük után rögtön állandó lakás után néztek, sikerült is az akkor V. ma XIII. kerületi Pozsonyi út 1. szám alatti ház második emeleti egyszobás lakását kibérelniük, ahol gyönyörű emberi kapcsolatuk majdnem felhőtlen évtizedét leélték. A szeretetben, hitben és feltétlen őszinteségben élt házasság eme időszakára is visszatérünk. Megható és megrendítő példája ma is erkölcsi tanulságokkal szolgál.

(folytatjuk...) Szívós István

